

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähköisen viestinnän verkkoihin ja niihin liittyviin toimintoihin pääsystä ja niihin yhteenliittämisestä

(2000/C 365 E/16)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2000) 384 lopull. — 2000/0186(COD)

(Komission esittämä 25 päivänä elokuuta 2000)

EUROOPAN PARLAMENTTI ja EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) (Sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä .../.../EY) säädetään yhteisön sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskevan sääntelyjärjestelmän tavoitteista, mukaan lukien kiinteät televerkot ja matkaviestinverkot, kaapelitelevisioverkot, maanpäälliset radio- ja televisioverkot, satelliittiverkot ja Internet-verkot riippumatta siitä, käytetäänkö niitä puheen, telekopioiden, datan tai kuvien siirtoon. Tällaisille verkoille on voitu saada lupa jäsenvaltioilta (sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskevista valtuutuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin .../.../EY) tai aikaisempien sääntelytoimenpiteiden mukaisesti. Tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan niihin verkkoihin, joita käytetään yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palvelujen kaupalliseen tarjontaan tai radio- ja televisiosignaalin siirtoon. Direktiivi kattaa palveluntarjoajien välisiä pääsy- ja yhteenliittämisyjärjestelyjä; sitä ei sovelleta verkkoihin, joita käytetään ainoastaan tietyn loppukäyttäjän tai suljetun käyttäjäryhmän saatavilla olevien viestintäpalvelujen tarjoamiseen, eikä siinä käsitellä loppukäyttäjien tai muiden sellaisten käyttäjien käyttöoikeusasioita, jotka eivät tarjota yleisesti saatavilla olevia palveluja.

(2) Käsitettä ”pääsy” voidaan tulkita laajasti, joten sen käyttö tässä direktiivissä on tarpeen määritellä tarkasti riippumatta siitä, kuinka sitä on voitu käyttää yhteisön muissa

säännöksissä. Käsite ”operaattori” pitää sisällään verkon tai toimintojen hallinnan, mutta ei omistajuutta; verkko-operaattori voi omistaa perusverkon tai -toiminnot tai vuokrata ne osittain tai kokonaisuudessaan.

(3) Televisiosignaalien lähetyksestä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/47/EY ⁽¹⁾ ei säädetä minkään tietyn digitaalitelevisiolähetysten siirtojärjestelmän käytöstä tai palveluvaatimuksista, ja tämä tarjosi markkinatoimijoille mahdollisuuden tehdä aloitteen ja kehittää soveltuvia järjestelmiä. Eurooppalaiset markkinatoimijat ovat digitaalisia televisiolähetyskäsittelevän DVB-työryhmän kautta kehittäneet joukon televisiolähetysten siirtojärjestelmiä, joita lähetystoiminnan harjoittajat ovat ottaneet käyttöön ympäri maailmaa; Euroopan telealan standardointilaitos (ETSI) on standardoinut nämä siirtojärjestelmät ja niistä on tullut kansainvälisen teleliiton suosituksia. Digitaalisen laajakuvatelevisiopalvelun osalta 16:9-kuvasuhde on laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien viitemuoto, joka on nyt vakiintunut jäsenvaltioiden markkinoilla kehittyneiden televisiopalvelujen käyttöön-ottoa Euroopassa koskevasta toimintasuunnitelmasta 22 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston päätöksen 93/424/ETY mukaisesti ⁽²⁾.

(4) Avoimilla kilpailumarkkinoilla ei saisi olla rajoituksia, jotka estävät yrityksiä neuvottelemasta keskenään pääsy- ja yhteenliittämisyjärjestelyistä ja erityisesti rajat ylittävistä sopimuksista yhteisön perustamissopimuksen kilpailusääntöjen mukaisesti. Markkinoilla, joilla on jatkuvasti suuria eroja yritysten välisten neuvotteluasemien vahvuudessa ja joilla jotkin yritykset ovat palvelujen tarjonnassaan riippuvaisia muiden tarjoamista perusrakenteista, on tarpeen luoda puitteet markkinoiden toimivuuden varmistamiseksi. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi kaupallisten neuvottelujen epäonnistuessa oltava valtuudet varmistaa riittävä pääsy palveluihin, niihin yhteenliittäminen ja niiden yhteentoimivuus loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Tällaisia valtuuksia tarvittaisiin esimerkiksi, jos verkko-operaattorit rajoittaisivat kohtuuttomasti loppukäyttäjien valinnanvaraa Internet-portaalien ja -palvelujen käytössä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi rajoitettava yhdenmukaistettujen sääntöjen käyttö sellaisiin aloihin, joilla kilpailuoikeuden mukaisilla jälkikäteen toteutettavilla korjaavilla toimilla ei päästä samoihin tuloksiin samassa ajassa.

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 51.

⁽²⁾ EYVL L 196, 5.8.1993, s. 48.

- (5) Kansalliset oikeudelliset tai hallinnolliset toimenpiteet, joilla pääsy- tai yhteenliittämisehdot ja -edellytykset kytetään yhteenliittämistä hakevan osapuolen toimintaan ja erityisesti sen osuuteen verkkorakenteisiin tehdyissä investoinneissa eikä tarjottaviin yhteenliittämistä tai pääsyä koskeviin palveluihin, voivat aiheuttaa markkinoiden vääristymistä ja olla siten ristiriidassa kilpailusääntöjen kanssa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on joka tapauksessa otettava huomioon Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, eivätkä ne saa vahvistaa perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan tai 82 artiklan vastaisia hinnoittelukäytäntöjä tai hintoja.
- (6) Verkko-operaattorit, jotka hallinnoivat yhteyttä omiin asiakkaisiinsa, joilla on julkistetulla numero- tai osoitealueella oma yksilöivä numero- tai osoitetunnisteensa. Muiden verkko-operaattoreiden on kyettävä välittämään liikennettä näille asiakkaille, joten niiden on kyettävä liittämään verkonsa yhteen suoraan tai välillisesti. Siksi nykyiset oikeudet ja velvoitteet neuvotella yhteenliittämisestä olisi säilytettävä. On myös tarkoituksenmukaista säilyttää aiemmin direktiivissä 95/47/EY säädetyt velvoitteet, joiden mukaan kaikkien sähköisen viestinnän verkkojen, joita käytetään digitaalitelevisiopalvelujen jakeluun, on sovellettava laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien levitykseen, jotta käyttäjät saavat tällaiset ohjelmat siinä muodossa kuin ne on lähetetty.
- (7) Direktiivillä 95/47/EY luotiin syntyvaiheessa olleelle digitaalitelevisioalalle perussääntelyjärjestelmä, joka olisi säilytettävä, mukaan lukien erityisesti velvoite antaa ehdollinen pääsy oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Teknisen ja markkinoiden kehityksen takia näitä velvoitteita on tarkasteltava uudelleen säännöllisesti erityisesti sen toteamiseksi, onko perusteltua laajentaa velvoitteita koskemaan uusia yhdyskäytäviä, kuten sähköisiä ohjelmaoppaita (EPG) ja sovellusohjelmaliitäntöjä (API), eurooppalaisten kansalaisten hyödyksi.
- (8) Nykyisten sopimusten jatkuvuuden varmistamiseksi ja oikeudellisen tyhjiön välttämiseksi on tarpeen varmistaa, että televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/33/EY⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY⁽²⁾, 4, 6, 7, 8, 11, 12 ja 14 artiklassa vahvistetut pääsyä ja yhteenliittämistä koskevat velvoitteet, avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelintoimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin

ja neuvoston direktiivin 98/10/EY⁽³⁾ 16 artiklassa säädetyt erityistä verkkoon pääsyä koskevat velvoitteet sekä avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin johtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/44/EY⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 98/80/EY⁽⁵⁾, säädetyt siirtokapasiteetin vuokraamista koskevat velvoitteet siirretään ensin uuteen sääntelyjärjestelmään, mutta niitä tarkastellaan välittömästi uudelleen vallitsevat markkinaolot huomioon ottaen. Tällaisen uudelleentarkastelun olisi koskettava myös niitä organisaatioita, jotka kuuluvat (tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta annetun) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen . . . / . . . / EY soveltamisalaa. Uudelleentarkastelu olisi tehtävä kilpailuoikeuden menetelmiin perustuvaa taloudellista markkina-analyysia käyttäen. Tavoitteena on vähitellen vähentää alakohtaisia sääntöjä kilpailun kehittyessä markkinoilla. Menettelyssä otetaan kuitenkin huomioon myös se mahdollisuus, että tekniikan kehittyminen tuottaa uusia pullonkauloja, jotka saattavat edellyttää sääntelyä esimerkiksi laajakaistaverkkojen alalla. Kilpailu saattaa hyvinkin kehittyä eri tahdissa eri markkinaloilla ja eri jäsenvaltioissa, ja kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava lieventää velvoitteita niillä markkinoilla, joilla kilpailu tuottaa toivottuja tuloksia. Jotta samanlaisissa olosuhteissa toimivia markkinatoimijoita kohdeltaisiin samalla tavalla eri jäsenvaltioissa, komission olisi kyettävä varmistamaan tämän direktiivin säännösten yhdenmukaisen soveltamisen. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet televerkkojen yhteenliittämistä koskevia sitoumuksia televiestinnän peruspalveluja koskevan Maailman kaupparjestön sopimuksen yhteydessä, ja näitä sitoumuksia on noudatettava.

- (9) Direktiivissä 97/33/EY säädettiin joukosta velvoitteita, joita asetetaan merkittävässä markkina-asemassa oleville yrityksille, eli avoimuutta, syrjimättömyyttä, erillistä kirjanpitoa, pääsyä ja hintavalvontaa, mukaan lukien kustannuslähtöisyys, koskevia velvoitteita. Tämä mahdollisten velvoitteiden joukko olisi säilytettävä, mutta lisäksi on ylisääntelyn välttämiseksi ne olisi määriteltävä joukoksi enimmäisvelvoitteita, joita yrityksiin voidaan soveltaa. Poikkeustapauksissa, kansainvälisten sitoumusten tai yhteisön oikeuden noudattamiseksi, voi olla tarpeen asettaa kaikille yrityksille pääsyä tai yhteenliittämistä koskevia velvoitteita, kuten tällä hetkellä digitaalitelevisiopalvelujen ehdollisen pääsyn järjestelmien osalta. Kaikissa tapauksissa sääntely on oikeutettua ainoastaan silloin, kun kilpailusääntöjen mukaisilla jälkikäteen toteutettavilla korjaavilla toimilla ei päästä toivottuihin tuloksiin yhtä nopeasti.

⁽¹⁾ EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32.

⁽²⁾ EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37.

⁽³⁾ EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

⁽⁴⁾ EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27.

⁽⁵⁾ EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27.

- (10) Pääsy- ja yhteenliittämisehtojen ja -edellytysten, myös hintojen, selkeys auttaa nopeuttamaan neuvotteluja, välttämään riitoja ja vakuuttamaan yritykset siitä, että palveluja ei tarjota syrjivin ehdoin. Teknisten liitântöjen avoimuus ja selkeys voi olla erityisen tärkeää yhteentoimivuuden varmistamiseksi.
- (11) Syrjimättömyysperiaate varmistaa sen, että merkittävässä markkina-asemassa olevat yritykset eivät vääristä kilpailua varsinkaan sellaisissa tapauksissa, joissa ne ovat tarjontaketjun monessa osassa toimivia yrityksiä, jotka tarjoavat palveluja sellaisille kilpailijoille, joiden kanssa ne kilpailevat loppukäyttäjää lähempänä olevilla markkinoilla.
- (12) Erillisen kirjanpidon ansiosta sisäiset siirtohinnot saadaan tietoon ja kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa syrjimättömyysvelvoitteiden noudattamisen. Tähän liittyen komissio julkaisi yhteenliittämisen hinnoittelusta vapautetuilla telemarkkinoilla (Osa 2: Erillinen kirjanpito ja kustannuslaskenta) 8 päivänä huhtikuuta 1998 suosituksen 98/322/EY ⁽¹⁾.
- (13) Velvoitetta antaa pääsy verkkorakenteisiin voidaan perustella kilpailun lisäämisekeinona, mutta kansallisten sääntelyviranomaisten on tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeudet hyödyntää perusrakenteita omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeudet päästä toimintoihin, jotka ovat olennaisia niiden tarjoamien kilpailevien palvelujen tarjonnassa. Vaatimus tehdä pääsyn myöntäminen pakolliseksi, mikä lisää kilpailua lyhyellä aikavälillä, ei saisi vähentää kilpailijoiden halukkuutta investoida vaihtoehtoihin toimintoihin, mikä pitkällä aikavälillä varmistaa lisäkilpailun kehittymisen. Komissio on julkaissut kilpailusääntöjen soveltamisesta telealan liittymäsopeuksiin tiedonannon ⁽²⁾, jossa näitä asioita käsitellään.
- (14) Hintavalvonta voi olla tarpeen, jos markkina-analyysi paljastaa kilpailun olevan riittämätöntä joillakin markkinoilla. Sääntely voi olla suhteellisen lievä, kuten velvoite, jonka mukaan operaattorin valintaan liittyvien hintojen on oltava kohtuullisia direktiivissä 97/33/EY säädetyllä tavalla, tai paljon raskaampaa, kuten velvoitteet, joiden mukaan hintojen on oltava kustannuslähtöisiä ja täysin perusteltavissa markkinoilla, joilla kilpailu ei ole riittävää ylihinnoittelun estämiseksi. Erityisesti merkittävässä markkina-asemassa olevien operaattorien olisi vältettävä hintapainostusta, jossa niiden vähittäishintojen ja samanlaisia vähittäispalveluja tarjoavilta kilpailijoilta veloittettavien yhteenliittämishintojen ero ei ole riittävä varmistamaan kestävää kilpailua. Yhteenliittämisestä vapautetuilla telemarkkinoilla
- (Osa 1: Yhteenliittämisen hinnoittelu) ⁽³⁾ 8 päivänä tammikuuta 1998 annetussa komission suosituksessa 98/195/EY suositellaan pitkän aikavälin ennakoitujen keskimääräisten lisäkustannusten käyttöä yhteenliittämishintojen perustana yhteisössä tehokkuuden ja kestäväen kilpailun edistämiseksi.
- (15) Julkaisemalla tiedot jäsenvaltiot varmistavat, että markkinoilla toimivat yritykset ja mahdolliset markkinatulokkaat ymmärtävät oikeutensa ja velvoitteensa ja tietävät, mistä löytää merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot. Julkaiseminen kansallisessa virallisessa lehdessä auttaa asianomaisia muissa jäsenvaltioissa löytämään merkitykselliset tiedot.
- (16) Jotta komissio voisi todeta yhteisön oikeuden asianmukaisen soveltamisen, sen on tiedettävä, mitkä yritykset on nimetty merkittävässä markkina-asemassa oleviksi ja mitä velvoitteita kansalliset sääntelyviranomaiset ovat asettaneet yrityksille. Siksi tällaisten tietojen kansallisen julkaisemisen lisäksi on tarpeen, että jäsenvaltiot lähettävät nämä tiedot komissiolle.
- (17) Kun otetaan huomioon tekniikan ja markkinoiden kehitysvauhti, on tarkoituksenmukaista tarkastella uudelleen tämän direktiivin täytäntöönpanoa kolmen vuoden kuluessa sen voimaantulosta sen selvittämiseksi, päästäänkö sillä asetettuihin tavoitteisiin.
- (18) Koska tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käyttäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽⁴⁾ 2 artiklassa tarkoitettuja laajakantoisia toimenpiteitä, ne olisi hyväksyttävä kyseisen päätöksen 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä noudattaen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala ja tavoite

1. (Sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetussa) direktiivissä säädetyissä puitteissa tällä direktiivillä yhdenmukaistetaan tapa, jolla jäsenvaltiot sääntelevät sähköisen viestinnän verkkojen ja niihin liittyviin toimintoihin pääsyä ja niiden yhteenliittämistä. Tavoitteena on luoda sisämarkkinoiden periaatteiden mukainen sääntelyjärjestelmä verkkojen ja palvelujen tarjoajien välisille markkinoille, mikä johtaa kestäväen kilpailuun, palvelujen yhteentoimivuuteen ja tuo kuluttajille hyötyjä.

⁽¹⁾ EYVL L 141, 13.5.1998, s. 6.

⁽²⁾ EYVL C 265, 22.8.1998, s. 2.

⁽³⁾ EYVL L 73, 12.3.1998, s. 42.

⁽⁴⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Direktiivissä säädetään yleisiä viestintäverkkoja omistavien tai ylläpitävien yritysten ja näiden verkkojen tai niihin liittyvien toimintoihin yhteenliittämistä ja/tai pääsyä hakevien yritysten oikeuksista ja velvoitteista. Siinä asetetaan kansallisille sääntelyviranomaisille verkkoihin pääsyyn ja yhteenliittämiseen liittyviä tavoitteita ja säädetään menettelyistä sen varmistamiseksi, että kansallisten sääntelyviranomaisten asettamia velvoitteita tarkastellaan uudelleen ja tarvittaessa poistetaan, kun tavoitteet on saavutettu.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin sisältämiä määritelmiä soveltuvin osin.

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ”pääsillä” toimintojen ja/tai palvelujen asettamista toisen yrityksen saataville määritellyin ehdoin joko yksinoikeudella tai yleisellä oikeudella sähköisen viestinnän palvelujen tarjoamista varten. Se kattaa muun muassa: pääsyn verkkoelementteihin ja niihin liittyviin toimintoihin ja palveluihin, johon saattaa liittyä laitteiden langallinen tai langaton yhteenliittäminen johtimin ja ilman johtimia; pääsyn fyysisiin perusrakenteisiin, mukaan lukien rakennukset, kaapelikanavat ja mastot; pääsyn ohjelmistoihin, mukaan lukien käyttökijärjestelmät; pääsyn numeronmuunto- tai vastaavia toimintoja tarjoaviin järjestelmiin; pääsyn matkaviestintäverkkoihin erityisesti verkkovierailua varten; pääsyn digitaali-televisiopalvelujen ehdollisen pääsyn järjestelmiin. Yhteenliittäminen on erityinen pääsyn tyyppi, joka toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken. Pääsillä ei tässä direktiivissä tarkoiteta loppukäyttäjien pääsyä;
- b) ”yhteenliittämisellä” saman tai eri yrityksen käyttämien sähköisen viestinnän yleisten verkkojen fyysistä ja loogista yhdistämistä, jotta yhden yrityksen käyttäjät voivat olla yhteydessä saman tai toisen yrityksen käyttäjien kanssa tai päästä toisen yrityksen tarjoamiin palveluihin; palveluja voivat tarjota yhteenliittämisen osapuolet tai muut osapuolet, joilla on pääsy verkkoon;
- c) ”operaattorilla” yritystä, joka tarjoaa, ylläpitää tai hallinnoi yleisesti saatavilla olevaa sähköisen viestinnän verkkoa tai siihen liittyvää toimintoa, kuten ehdollisen pääsyn järjestelmää, jonka avulla se voi rajoittaa palvelujen tarjoajien pääsyä loppukäyttäjään tai loppukäyttäjän valinnanvaraa palveluissa tai estää ne;
- d) ”digitaalisella laajakuvatelevisiopalvelulla” televisiopalvelua, joka koostuu kokonaan tai osittain sellaisista ohjelmista, jotka on tuotettu ja muokattu näytettäväksi täyden korkeu-

den laajakuvamuodossa anamorfista laajennusta käyttäen. Laajakuvatelevisiopalvelujen viitemuoto on 16:9-kuvasuhde;

- e) ”loppukäyttäjällä” käyttäjää, joka ei tarjoa käyttöön yleisesti saatavilla olevia sähköisen viestinnän verkkoja tai palveluja.

II LUKU

PÄÄSYN JA YHTEENLIITTÄMISEN SÄÄNTELYN YLEISET PUITEET

3 artikla

Pääsyn ja yhteenliittämisen yleiset puitteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että samassa jäsenvaltiossa tai eri jäsenvaltioissa oleville yrityksille ei aseteta rajoituksia, jotka estäisivät niitä neuvottelemasta keskenään pääsyn ja/tai yhteenliittämisen teknisiä ja kaupallisia järjestelyjä koskevista sopimuksista yhteisön oikeuden mukaisesti. Pääsyä tai yhteenliittämistä hakevalla yrityksellä ei tarvitse olla valtuutusta siinä jäsenvaltiossa, jossa pääsyä tai yhteenliittämistä haetaan, jos se ei tarjoa palveluja kyseisessä jäsenvaltiossa.
2. Jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa oikeudellisia tai muita hallinnollisia toimenpiteitä, joiden johdosta operaattorien on verkkoon pääsyn tai yhteenliittämisen sallimisen yhteydessä tarjottava eri yrityksille eri ehtoja ja edellytyksiä samoista palveluista, ja/tai joilla asetetaan velvoitteita, jotka eivät liity varsinaisesti tarjottaviin pääsy- ja yhteenliittämispalveluihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta (yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston) direktiivin .../.../EY 26 artiklan soveltamista.

4 artikla

Sähköisen viestinnän verkkojen yritysten oikeudet ja velvoitteet

1. Kaikilla yrityksillä, joilla on valtuutus ylläpitää sähköisen viestinnän verkkoja yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palvelujen tarjoamista varten, on oltava oikeus ja, vastaan valtuutuksen omaavan toisen yrityksen sitä pyytäessä, velvoite neuvotella keskenään yhteenliittämisestä kyseessä olevien palvelujen tarjoamiseksi palvelujen tarjonnan ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi koko yhteisössä.
2. Digitaali-televisiopalvelujen jakeluun käytettävien sähköisen viestinnän verkkojen on sovellettava laajakuvatelevisiopalvelujen ja -ohjelmien levitykseen. Laajakuvatelevisiopalveluja ja -ohjelmia vastaanottavien ja edelleen jakelevien verkko-operaattoreiden on säilytettävä laajakuvamuoto.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yritykset, jotka saavat tietoja toiselta yritykseltä neuvottelessaan pääsy- tai yhteenliittämisyjärjestelystä, käyttävät näitä tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon niitä on annettu, ja pitävät luovutetut tai säilytetyt tiedot aina luottamuksellisina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta (sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskevista valtuutuksista annetun) direktiivin 11 artiklan soveltamista. Tietoja ei saa välittää edelleen, varsinkaan yrityksen muille osastoille, tytäryhtiöille tai yhteistyökumppaneille, joille tällaiset tiedot saattaisivat antaa kilpailuetua.

5 artikla

Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuudet ja velvollisuudet pääsy- ja yhteenliittämisasioiden osalta

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 7 artiklan tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä ja turvattava riittävä verkkoihin pääsy ja yhteenliittäminen sekä palvelujen yhteentoimivuus täyttäen velvollisuutensa tavalla, joka edistää tehokkuutta, kestävää kilpailua ja antaa mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on toimivalta määrätä tämän direktiivin 6–13 artiklassa määriteltyjä velvoitteita operaattoreille, jotka on nimetty merkittävässä markkina-asemassa oleviksi merkityksellillä markkinoilla. Jos yritykset eivät pääse keskenään sopimukseen pääsy- ja yhteenliittämisyjärjestelystä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on toimivalta puuttua asiaan joko jommankumman osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ottaen huomioon (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 6, 7 ja 13–18 artiklan sisältämät tavoitteet ja menettelyt.

III LUKU

OPERAATTOREIDEN VELVOITTEET JA MARKKINOIDEN TARKASTELUA KOSKEVAT MENETTELYT

6 artikla

Ehdollisen pääsyn järjestelmät ja muut asiaan liittyvät toiminnot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarjottaessa digitaali-televisiopalveluja katselijoille ehdollisen pääsyn järjestelmien avulla yhteisössä noudatetaan siirtotavasta riippumatta liitteessä olevan I osan ehtoja.

2. Pääsyyn ja liitteen II osassa tarkoitettuihin muihin asiaan liittyviin toimintoihin liittyvät ehdot voidaan antaa 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3. Markkinoiden ja tekniikan kehityksen perusteella liitetä voidaan muuttaa 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

7 artikla

Aikaisempien pääsy- ja yhteenliittämismenettelyjen uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on pidettävä voimassa kaikki yleisesti saatavilla olevia sähköisen viestinnän palveluja tarjoavia yrityksiä koskevat direktiivin 97/33/EY 4, 6, 7, 8, 11, 12 ja 14 artiklan, direktiivin 98/10/EY 16 artiklan, direktiivin 92/44/ETY 7 ja 8 artiklan ja (tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta annetun) asetuksen 3 artiklan mukaiset pääsy- ja yhteenliittämismenettelyt, jotka olivat voimassa ennen tämän direktiivin voimaantuloa, kunnes kyseisiä velvoitteita on tarkasteltu uudelleen ja asiasta on tehty päätös tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden kannalta merkitykselliset markkinat sisällytetään ensimmäiseen merkityksellisiin tuote- ja palvelumarkkinoita koskevaan päätökseen, jonka komissio julkaisee (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 14 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät välittömästi tämän direktiivin voimaantulon jälkeen ja sen jälkeen säännöllisesti markkina-analyysin (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 14 artiklan menettelyn mukaisesti sen määrittämiseksi, pidetäänkö kyseiset velvoitteet voimassa, muutetaanko niitä vai poistetaanko ne. Osapuolille, joita velvoitteiden muuttaminen tai poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

8 artikla

Velvoitteiden asettaminen, muuttaminen tai poistaminen

1. Jos operaattorin katsotaan (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 14 artiklan mukaisesti suoritettuna markkina-analyysin perusteella olevan merkittävässä markkina-asemassa tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava tarpeen mukaan yksi tai useampi tämän direktiivin 9–13 artiklassa säädettyjä velvoitteita kilpailun vääristymisen välttämiseksi. Asetettavien yksittäisten velvoitteiden on perustuttava yksilöidyn ongelman luonteeseen.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan säännösten soveltamista, asettaa yrityksille, myös muille kuin merkittävässä markkina-asemassa oleville yrityksille, kansainvälisten sitoumusten noudattamiseksi 9–13 artiklassa säädettyjä yhteenliittämismenettelyjä.

Komission suostumuksella poikkeustilanteissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa merkittävässä markkina-asemassa oleville yrityksille tämän direktiivin 9–13 artiklassa säädettyjä velvoitteita tiukempia pääsy- tai yhteenliittämismenettelyjä, kunhan kaikki tällaiset velvoitteet ovat perusteltavissa tämän direktiivin 1 artiklan ja (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 7 artiklan tavoitteilla ja oikein suhteutettuja tavoitteeseen nähden.

3. Tämän artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan tapauksissa kansallisten sääntelyviranomaisten on (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyjä menettelyjä noudattaen ilmoitettava komissiolle päätöksistään asettaa, muuttaa tai poistaa yrityksiä koskevia velvoitteita.

9 artikla

Avoimuutta koskeva velvoite

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämistä ja/tai verkkoihin pääsyä koskevia avoimuuteen liittyviä velvoitteita, joiden mukaan operaattoreiden on julkistettava määrättyt tiedot, kuten tekniset eritelmät, verkon ominaisuudet, tarjonnan ja käytön ehdot ja edellytykset sekä hinnat.

2. Erityisesti tilanteessa, jossa operaattorilla on syrjimättömyyteen liittyviä velvoitteita, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yritystä julkaisemaan riittävästi eritelty viitetarjous, joka sisältää tarjottavan palvelun eriteltynä markkinoiden tarpeiden mukaisiin osatekijöihin ja siihen liittyvät ehdot ja edellytykset, mukaan lukien hinnat.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarkasti määrittellä julkistettavat tiedot, yksityiskohtaisuuden tason ja julkaisutavan.

10 artikla

Syrjimättömyyttä koskeva velvoite

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämistä ja/tai verkkoihin pääsyä koskevia syrjimättömyyteen liittyviä velvoitteita.

2. Syrjimättömyyttä koskevilla velvoitteilla on varmistettava erityisesti, että operaattori soveltaa samankaltaisia ehtoja samankaltaisissa olosuhteissa samankaltaisia palveluja tarjoaviin muihin operaattoreihin ja tarjoaa palveluja ja tietoja muille samoilla ehdoilla ja samanlaatuisuutta kuin omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen tai kumppaneilleen.

11 artikla

Erillistä kirjanpitoa koskeva velvoite

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämiseen ja/tai verkkoihin pääsyyn liittyvän tietyn toiminnan erillistä kirjanpitoa koskevia velvoitteita.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat erityisesti vaatia tarjonnetun monessa osassa toimivaa yritystä saattamaan tietoon tukkuhintansa ja sisäiset siirtohintansa, jos markkina-analyysi osoittaa, että operaattori tarjoaa muille palvelujen tarjoajille välttämättömiä syöttötoimintoja kilpaillen niiden kanssa itse samoilla loppukäyttäjää lähempänä olevilla markkinoilla.

2. Avoimuutta koskevien velvoitteiden noudattamisen tarkistamisen helpottamiseksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oltava valtuudet vaatia pyynnöstä toimittamaan kirjanpitolietoja, mukaan lukien tiedot kolmansilta saaduista tuloista. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat julkaista sellaiset tiedot, jotka edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita kuitenkin niin, että kaupallisten tietojen luottamuksellisuutta koskevia kansallisia ja yhteisön sääntöjä noudatetaan.

12 artikla

Erityisiin verkkotoimintoihin pääsyä ja niiden käyttöä koskevat velvoitteet

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan mukaisesti asettaa operaattoreille velvoitteita myöntää erityisiin toimintoihin ja/tai niihin liittyviin palveluihin pääsyn tai oikeuden käyttää niitä muun muassa silloin, kun kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että pääsyn epääminen estäisi kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä vähittäismyyntitasolla tai ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

Operaattoreilta voidaan vaatia muun muassa:

- a) antamaan kolmansille tiettyihin verkkoelementteihin ja/tai toimintoihin pääsy;
- b) myönnettyyn toimintoihin pääsyä peruuttamatta jättämistä;
- c) tiettyjen palvelujen jälleenmyynnin tarjoamista;
- d) teknisten liitännöiden, yhteyskäytäntöjen tai muiden keskeisten, palvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömien teknikoiden avoimen pääsyn myöntämistä;
- e) yhteissijoittamisen tai muiden toimintojen yhteiskäyttötapojen, mukaan lukien pääsy kaapelikanaviin, rakennuksiin tai mastoihin, tarjoamista;
- f) tiettyjen palvelujen, joita tarvitaan yhteyksien päästä päähän ulottuvien palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi käyttäjille, mukaan lukien älyverkkopalveluihin tai matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyvät toiminnot, tarjoamista;

g) käyttökijärjestelmiin tai samankaltaisiin ohjelmistojärjestelmiin pääsyn antamista terveen kilpailun varmistamiseksi palvelujen tarjonnassa;

h) verkkojen tai verkkotoimintojen yhteenliittämistä.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat liittää tällaisiin velvoitteisiin vilpittömyyttä, kohtuullisuutta, määräaikoja, avoimuutta ja/tai syrjimättömyyttä koskevia ehtoja.

2. Asettaessaan 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon erityisesti:

a) kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus markkinoiden kehitysasteen kanalta katsottuna;

b) ehdotetun pääsyn toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;

c) toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon investointeihin liittyvät riskit;

d) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;

e) tarvittaessa asiaan liittyvät immateriaalioikeudet.

13 artikla

Hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevat velvoitteet

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 8 artiklan mukaisesti asettaa hintavalvontaan liittyviä velvoitteita, mukaan lukien hintojen kustannuslähtöisyyttä ja kustannuslaskentaa koskevat velvoitteet, tietyn tyyppisen yhteenliittämisen ja/tai verkkoon pääsyn tarjonnassa, jos markkina-analyysi osoittaa, että todellisen kilpailun mahdollisesti puuttuessa tietty operaattori voisi pitää hintoja liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta loppukäyttäjien haitaksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon operaattorin tekemät investoinnit ja niihin liittyvät riskit.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki pakollisiksi määrättävät hinnoittelumenetelmät edistävät tehokkuutta ja kestävää kilpailua sekä tuovat kuluttajille mahdollisimman paljon hyötyjä.

3. Jos operaattorien hinnoille on asetettu kustannuslähtöisyyttä koskeva velvoite, kyseisen operaattorin on osoitettava, että hinnat perustuvat kustannuksiin ja investoinneille saatavaan kohtuulliseen tuottoon. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia operaattoria toimittamaan täydelliset perustelut hinnoilleen ja vaatia tarvittaessa hintojen tarkistamista.

4. Jos jonkin kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen määrätään hintavalvonnan tukemiseksi pakolliseksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kustannuslaskenta-

järjestelmästä julkistetaan kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan. Hyväksytyn riippumattoman elimen on tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen. Noudattamisesta on julkaistava vuosittain lausunto.

IV LUKU

MENETTELYTAPASÄÄNNÖKSET

14 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa (sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun) direktiivin 19 artiklalla perustettu viestintäkomitea.

2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä ja otetaan huomioon kyseisen päätöksen 7 ja 8 artikla.

3. Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.

15 artikla

Tietojen julkaiseminen ja saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksille tämän direktiivin mukaisesti asetettavat erityisvelvoitteet julkaistaan ja kyseiset tuote-/palvelumarkkinat ja maantieteelliset markkinat yksilöidään. Niiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot ovat yleisesti ja helposti kaikkien asianomaisten saatavilla.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kopio kaikista tällaisista julkaistuista tiedoista. Komissio julkaisee mainitut tiedot helposti saatavilla olevassa muodossa ja toimittaa ne tarvittaessa viestintäkomitealle ja korkean tason viestintäryhmälle.

16 artikla

Ilmoittaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle viimeistään 31 päivään joulukuuta 2001 mennessä tässä direktiivissä säädetyistä tehtävistä vastaavat kansalliset sääntelyviranomaiset.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle niiden operaattoreiden nimet, joiden katsotaan olevan merkittävässä markkina-asemassa tässä direktiivissä tarkoitettulla tavalla, ja niille tämän direktiivin mukaisesti asetettavat velvoitteet. Kaikki muutokset, jotka vaikuttavat operaattoreille asetettuihin velvoitteisiin tai muutokset yrityksissä, joita tämän direktiivin säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

17 artikla

Tarkastelu

Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direktiivin toimintaa ja antaa asiaa koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulopäivästä. Tätä tarkoitusta varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava viipymättä.

18 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2001. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on lii-

tettävä tällainen viittaus. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettua kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

20 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE

Katselijoille yhteisössä tarjottavien digitaalitelevisiopalvelujen pääsyssä asetettavat ehdot

I osa – Ehdollisen pääsyn järjestelmien ehdot, joita sovelletaan 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti

Tarjottaessa digitaalitelevisiopalveluja katselijoille ehdollisen pääsyn järjestelmien avulla siirtotavasta riippumatta yhteisössä jäsenvaltioiden on 6 artiklan mukaisesti varmistettava, että seuraavia ehtoja noudatetaan:

- a) yhteisön markkinoilla ylläpidettävissä ehdollisen pääsyn järjestelmissä on oltava tarvittavat tekniset valmiudet kustannustehokkaaseen siirronvalvontaan, jonka avulla verkko-operaattorit pystyvät täydellisesti valvomaan paikallisella tai alueellisella tasolla tällaisia ehdollisen pääsyn järjestelmiä käyttäviä palveluja
- b) kaikkien ehdollisen pääsyn järjestelmien operaattoreiden, jotka tuottavat ja markkinoivat digitaalitelevisiopalvelujen käyttöoikeuspalveluja, on siirtotavasta riippumatta:
 - tarjottava kaikille lähetystoiminnan harjoittajille oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja yhteisön oikeutta noudattaen teknisiä palveluja, joiden avulla katsojat voivat vastaanottaa lähetystoiminnan harjoittajien digitaalisesti lähettämiä palveluja palveluoperaattoreiden hallinnoimien dekodeereiden avulla, ja noudatettava yhteisön kilpailuoikeutta,
 - pidettävä erillistä kirjanpitoa toiminnastaan ehdollisen pääsyn tarjoajina.
- c) myöntäessään lisenssejä kuluttajalaitteiden valmistajille ehdollisen pääsyn tuotteiden ja järjestelmien teollisoikeuksien haltijoiden on varmistettava, että tämä tapahtuu oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tekniset ja kaupalliset tekijät huomioon ottaen oikeudenhaltijat eivät saa asettaa lisenssien myöntämiselle ehtoja, joilla kielletään, estetään tai hankaloitetaan sisällyttämistä samaan tuotteeseen:
 - yhteistä liitäntää, joka mahdollistaa yhteyden useisiin muihin pääsyjärjestelmiin tai
 - toiselle pääsyjärjestelmälle yksilöllisiä ominaisuuksia edellyttäen, että lisenssinsaaja noudattaa asiaan liittyviä ja kohtuullisia ehtoja ja varmistaa omalta osaltaan ehdollisen pääsyn järjestelmän operaattoreiden toimintojen turvallisuuden.

II osa – Muut asiaan liittyvät toiminnot, jotka on otettava huomioon 6 artiklan 2 kohdan mukaisessa uudelleentarkastelussa

- Sovellusohjelmaliitäntöjen (API) käyttöoikeudet
- Sähköisten t ohjelmaoppaiden (EPG) käyttöoikeudet